

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-9>

**PECULIARITIES OF POETICS OF THE PLAY «HARRY POTTER
AND THE CURSED CHILD» BY J. K. ROWLING**

**ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ П'ЄСИ ДЖОАН К. РОУЛІНГ
«ГАРРІ ПОТТЕР І ПРОКЛЯТЕ ДИТЯ»**

Bessarab O. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of Foreign Philology
Educational and Scientific Institute
of Philology and Journalism
V. I. Vernadsky Taurida
National University*

Бессараб О. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри зарубіжної філології
Навчально-наукового інституту
філології та журналістики,
Таврійський національний
університет імені В. І. Вернадського*

Brakina M. Z.

*2nd year Master Student, Department
of Foreign Philology
Educational and Scientific Institute
of Philology and Journalism
V. I. Vernadsky Taurida
National University
Kyiv, Ukraine*

Бракіна М. З.

*магістрант 2 курсу кафедри
зарубіжної філології
Навчально-наукового інституту
філології та журналістики,
Таврійський національний
університет імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

Назва «Гаррі Поттер» у світі дитячої літератури та кіно завжди згадується, як велике явище, успіх, і це не під силу іншим художнім творам. Дійсно, завдяки серії книг Джоан Кетлін Роулінг (Дж. К. Роулінг), Гаррі Поттер сам по собі став світовим брендом. Цикл книг про життя сильного чарівника здобув величезну популярність у всьому світі.

Саме поетика п'єси Джоан К. Роулінг «Гаррі Поттер і Прокляте дитя» є недостатньо досліджена науковцями, бо більшість наукових пошуків присвячено раннім романам авторки. Вітчизняні та зарубіжні науковці, що займалися дослідженням творчості Джоан К. Роулінг: Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я. [5], Бережна М. В. [4] та інші.

Для багатьох читачів, художня література забезпечує вкрай необхідний спосіб втечі від реальності, щоб вони могли витримати труднощі повсякденного життя [6]. Фентезі – це жанр літератури, який містить магічні та надприродні елементи, яких немає в реальному світі. Незважаючи на те, що деякі письменники порівнюють реальний світ із

фантастичними елементами, багато хто створює повністю уявні всесвіти з власними фізичними законами та логікою, а також населенням уявних рас і істот.

Фентезі містить велику кількість піджанрів, які постійно зростають, деякі з яких письменники поєднують у своїх творах. Існує кілька основних піджанрів фентезі [5]: високе або епічне фентезі, низьке фентезі, магічний реалізм, меч і чаклунство, темне фентезі, байки, казки, фантастика про супергероїв.

Фантастичні елементи завжди були частиною творів, казок, легенд, міфів, про що свідчать боги, жахливі звірі та магія, які зустрічаються в стародавній міфології, фольклорі та релігійних текстах по всьому світу. Фентезі, як літературний жанр з'явився набагато пізніше і відрізняється від своїх «попередників» тим, що його автори відомі, і як вони, так читачі розуміють та знають, що твори є вигаданими.

Сучасне фентезі почалося в ХІХ столітті після періоду європейських лицарських романів і оповідань, які містили фантастичні елементи, що сприймаються за реальні та правдиві.

У наступні десятиліття фентезі продовжувало розвиватися, урізноманітнюватися та ставало популярнішим з публікацією нових творів. Романи Дж. К. Роулінг про Гаррі Поттера (1997-2007) стали найбільш продаваною серією книг усіх часів; кіностудії Голівуду адаптували фантастичні історії, і світ побачив низку фільмів, телевізійних програм, комп'ютерних ігор та інших «продуктів».

Фентезі – це широкий і різноманітний жанр, але в багатьох його оповіданнях є кілька спільних тем і особливостей, а саме [12]: добро проти зла, героїчне (або лиходійське) прагнення до влади чи знань, традиція проти змін, індивід проти суспільства, людина проти природи, людина проти самого себе, досягнення повноліття, кохання, зрада, епічна подорож, неймовірний герой.

Крім дії, місця та часу, персонажі або антропоморфні фігури, представлені аудиторії в літературних текстах, є найелементарнішими конститутами драми [10]. Як наслідок, драмі потрібні персонажі, щоб викликати відчуття. Згадуються літературні герої, які з'являються у п'єсі як «*dramatis personae*». Героїв сприймають реально та ірреально. Літературні персонажі служать знаками на сцені, які можна прочитати та давати трактування й емоційний стан, який намагався в них вкласти автор.

«Гаррі Поттер і прокляте дитя» – це набагато більше про спадщину та минуле, ніж про теперішній час. На сюжет п'єси вплинуло те, що сталося в минулому. Проте є в цій історії щось абсолютно щире й невідоме. Це хроніка невиправлених і невиправних людських помилок

та вчинків, які перейшли у спадок, а тому повторюються, накопичуються, руйнують і рятують долі.

Детективна лінія виражена нечітко та переплетена з грою часу. Згадка про цей чарівний предмет, призначений для мандрівок у минуле, колись ледь не поставила Джоан Ролінг у глухий кут. Як тримати сюжетну напругу, якщо читачам відомо, що в магічному світі існує пристрій для корекції небажаних подій?

Маховик часу є ключовим об'єктом у п'єсі, який використовується для переміщення подій значним чином. Він також служить символом самого часу, окрім подорожі в часі – важливого аспекту історії п'єси – сам час також є ключовим для сюжету п'єси.

Подорож у часі є основним сюжетним прийомом у «Проклятому дитяті». Різноманітні подорожі в часі суттєво формують сюжет п'єси та надають цій виставі неповторності. Роулінг використовує Маховик часу для подорожей, і читач змушений відчувати зміну і часової лінії. Тому важливо проаналізувати основну теорію подорожей у часі в «Проклятому дитяті», щоб зрозуміти зміни, які відбуваються в сюжеті.

Аналіз мандрівки в «Проклятому дитяті» ґрунтується на порівнянні подорожей з попередньої книги Дж. К. Роулінг «Гаррі Поттера і в'язень Азкабану», де авторка допустила часові помилки в рамках «Проклятого дитя». Факти, наведені в романах, видаються проблематичними, якщо їх перенести в п'єсу, через різні рівні та час. Однак після детального аналізу обох теорій подорожей в часі, визначаємо, що є авторська манера та спеціальний художній прийом.

Стиль написання книги «Гаррі Поттер і прокляте дитя» значно відрізняється від серії книг про Гаррі Поттера. По-перше, оскільки це п'єса, а не роман, то твір відрізняється за формою. Слова автора переходять на другий план, на перший план виходять репліки героїв. По-друге, це була співпраця між Джеком Торном, Джоан Роулінг і Джоном Тіффані, тому є помітні зміни в тому, як написана п'єса порівняно з попередніми романами про Гаррі Поттера. Стиль письма Дж. К. Роулінг унікальний стає більш унікальним [8; 9].

В серії книг про Гаррі Поттера переплітаються жанри казки, детектива, фентезі та елементів шотландського фольклору. Написана вона живою мовою мовою з вкрапленням авторських неологізмів.

В п'єсі «Гаррі Поттер та прокляте дитя», ми виокремили реалії світу фантастичного та Англії, й класифікували їх відповідно типології [11]:

І. Побутові реалії: а) їжа та напої, б) одяг, в) грошові одиниці, г) транспортні засоби, д) професії, е) артефакти.

II. Географічні реалії: а) вулиці та деталі населеного пункту, б) назви магічних локацій,

III. Суспільно-політичні реалії: а) органи влади, б) навчальні заклади.

IV. Реалії мистецтва та духовної культури: а) назви книг, б) навчальні предмети, в) заклинання та магічні ритуали, г) мови, д) ігри та спорт, е) містичні істоти.

V. Етнічні реалії: а) імена людей, б) назвиська (прізвиська) [11].

Особливе значення в цьому тексті твору має переклад топонімів, антропонімів та заклинань. Переважна їх більшість просто транскрибується відповідно до правил українського правопису [3, с. 235]. Дж. К. Роулінг досить часто використовує алітерації, асонанси, звукову гру для створення яскравих образів [1; 2; 3].

Серія про Гаррі Поттера є феноменом, тому що вона розповідає історію, яка сподобалася мільйонам людей, і вона познайомила світ із величезним і чарівним світом, у який мріяли потрапити мільйони людей. Джоан Роулінг роками працювала, щоб створити щось монументальне. Роулінг спланувала, окреслила та розробила довідкові матеріали, проходячи нескінченні ітерації та чернетки, щоб правильно підібрати свою історію та своїх героїв. Вона побудувала всесвіт сюжет за сюжетом, проєкт за проєктом і сцену за сценою.

Безумовною складністю цього тексту для розуміння та перекладу є наявність великої кількості власних назв на позначення реалій магічного світу (назви вулиць, різних закладів та предметів). Важливе значення у творі має мовлення персонажів, як засіб творення образу.

Література:

1. Бакалінський М.Л. Внутрішньомовний переклад як проблема прикладної соціолінгвістики (на матеріалі кримінального соціолекту і соціолекту італо-американської мафії). Нова філологія. 2012. № 48. С. 14–20.
2. Грищенко А.П., Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.. Сучасна українська літературна мова. 3-є вид. Київ: Вища шк., 2018. – С. 439.
3. Довбуш О. Семіосфера як генератор інтра– та інтеркультурних перекладів. Питання літературознавства. 2009. Вип. 78. С. 235–242.
4. Berezhna, M. V. (2019). Onomastikon romaniv Dzh. K. Roling ciklu «Garri Potter» v ukrai'ns'komu ta rosij's'komu perekladah [Proper Names Used in Harry Porter books by J. K. Rowling in Ukrainian and Russian Translations]: Unpublished candidate dissertation. Kyiv National Taras Shevchenko University, Kyiv, Ukraine.

5. Citra, Natalia. 2019. An Analysis of The Language Styles Found in The «King’sSpeech» Movie. Unpublished Thesis. University of Sumatera Utara.
6. Collinge, N. E. An Encyclopedia of Language. London and New York: Routledge, 2022. Print.
7. Hatim B., Munday J. Translation: An Advanced Resource Book Routledge Applied Linguistics. Routledge Taylor & Francis, 2004. 400 p.
8. Hawk K., Emerson Spartz and Melissa Anelli – «The MuggleNet and Leaky Cauldron Interview Joanne Kathleen Rowling: Part Three», «Mugglenet.com», URL: <http://www.mugglenet.com/2005/07/emerson-spartzmelissa-anelli-mugglenet-leaky-cauldron-interview-joanne-kathleen-rowling-partthree/> (дата звернення: 01.12.2022).
9. Heilman E.E. (ed.), 2018, Critical Perspectives on Harry Potter, Routledge, New York.
10. Liptak, Andrew. 2016. The Cursed Child is all about coming to terms with the legacy of Harry Potter. Available Website on: <https://www.theverge.com/2016/8/5/12367300/harry-potter-and-the-cursed-child-book-review> (дата звернення: 01.12.2022).
11. Mizani S. Proper Names and Translation Translation Journal. July 2018. Vol.12., № 3. URL: <http://accurapid.com/journal/45proper.htm>. (дата звернення: 01.12.2022).
12. Stebbins, Tonya N and Kate Burridge. 2016. For The Love of Language: An Introduction to Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press.